

ДИРЕКТИВА КОМІСІЇ 2002/77/ЄС

від 16 вересня 2002 року

щодо конкуренції на ринках електронних комунікаційних мереж та послуг в цій сфері

(Текст дотичний ЄЄП)

КОМІСІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СПІЛЬНОТ,

Беручи до уваги Договір про заснування Європейської Спільноти і, зокрема, його статтю 86(3),

Оскільки:

- (1) Директива Комісії 90/388/ЄЕС від 28 червня 1990 року про конкуренцію на ринках комунікаційних мереж та послуг в цій сфері⁽¹⁾ зі останніми змінами, внесеними Директивою 1999/64/ЄС⁽²⁾, була значно змінена декілька разів. Оскільки будуть внесені подальші зміни, вона повинна бути змінена в інтересах чіткішого розуміння.
- (2) Стаття 86 цього Договору доручає Комісії завдання забезпечення того, щоб відносно державних підприємств та підприємств, які користуються спеціальними або виключними правами, держави-члени дотримувалися своїх обов'язків згідно законодавства Спільноти. Відповідно до статті 86(3), Комісія може вказувати на, та пояснювати обов'язки, що виникають, згідно зазначеної статті, а також встановлювати умови в таких рамках, які є необхідними Комісії для ефективного виконання покладеного на неї цим пунктом обов'язку нагляду.
- (3) Директива 90/388/ЄЕС вимагає від держав-членів скасування спеціальних та виключних прав надання телекомунікаційних послуг, спочатку для послуг, крім голосової телефонії, послуг супутникового зв'язку та мобільного радіозв'язку, а потім поступово встановила повну конкуренцію на ринку телекомунікацій.
- (4) Був також прийнятий Європейським Парламентом та Радою ряд інших Директив в цій галузі на основі статті 95 Договору, які спрямовані, головним чином, на встановлення внутрішнього ринку телекомунікаційних послуг через імплементацію забезпечення відкритих мереж та надання універсальних послуг у середовищі відкритих та конкурентних ринків. Такі Директиви повинні бути скасовані з 25 липня 2003 року, якщо застосовується нова регулююча структура для електронних комунікаційних мереж та послуг в цій сфері.
- (5) Нова регулююча структура електронних комунікацій складається з однієї загальної Директиви, Директиви 2002/21/ЄС Європейського Парламенту та Ради від

7 березня 2002 року стосовно спільних засад регулювання електронних комунікаційних мереж та послуг в цій сфері (Рамкова Директива)⁽³⁾ та з чотирьох спеціальних Директив: Директива 2002/20/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 7 березня 2002 року про дозвіл електронних комунікаційних мереж та послуг в цій сфері (Директива про дозвіл)⁽⁴⁾, Директива 2002/19/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 7 березня 2002 року про доступ до та з'єднання електронних комунікаційних мереж та пов'язаного оснащення (Директива про доступ)⁽⁵⁾, Директива 2002/22/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 7 березня 2002 року про універсальний сервіс та права споживачів відносно електронних комунікаційних мереж та послуг (Директива про надання універсальних послуг)⁽⁶⁾, та Директива 2002/58/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 12 липня 2002 року про обробку персональних даних та захист таємниці сектора електронних комунікацій (Директива про секретність та електронні комунікації)⁽⁷⁾.

- (6) У світлі подій, які супроводжують процес лібералізації та поступове відкриття телекомунікаційних ринків в Європі з 1990 року, певні визначення, що використовувались в Директиві 90/388/ЄЕС та її акти, що вносять зміни в інші акти, повинні бути встановлені для того, щоб відобразити останні події технологій у сфері телекомунікацій або повинні бути замінені з метою врахування феномену зближення, який сформував інформаційну технологію, галузі промисловості у сфері засобів інформації та телекомунікацій за останні роки. Формулювання певних положень слід, якщо можливо, роз'яснити для того, щоб сприяти їхньому застосуванню, беручи до уваги, відповідні Директиви, ухвалені на основі статті 95 Договору та досвід, здобутий після імплементації Директиви 90/388/ЄЕС з внесеними змінами.
- (7) Ця Директива робить посилання на "електронні телекомунікаційні послуги" та на "електронні телекомунікаційні мережі", а не на визначення, що використовувались раніше "телекомунікаційні послуги" та "телекомунікаційні мережі". Ці нові визначення необхідні для врахування феномену зближення, зводячи разом під одним єдиним визначенням всі електронні комунікаційні послуги

⁽³⁾ ОВ L 108, 24.4.2002, С. 33.

⁽⁴⁾ ОВ L 108, 24.4.2002, С. 21.

⁽⁵⁾ ОВ L 108, 24.4.2002, С. 7.

⁽⁶⁾ ОВ L 108, 24.4.2002, С. 51.

⁽⁷⁾ ОВ L 201, 31.7.2002, С. 37.

⁽¹⁾ ОВ L 192, 24.7.1990, С. 10.

⁽²⁾ ОВ L 175, 10.7.1999, С. 39.

та/або мережі, які стосуються передачі сигналів по дротах за допомогою радіо, оптичних та інших електромагнітних засобів (тобто виділені мережі, мережі з безпроводним зв'язком, мережі кабельного телебачення, мережі супутникового зв'язку). Тому, передача та трансляція радіо- і телевізійних програм повинна бути визнаною, оскільки електронні комунікаційні послуги та мережі, що використовувались для такої передачі та трансляції, повинні визнаватися подібним чином як електронні комунікаційні мережі. Крім того, слід роз'яснити, що нове визначення електронних комунікаційних мереж також охоплює оптично-волоконні мережі, які надають третім сторонам можливість, використовувати своє власне комутаційне обладнання або маршрутизатори і передавати сигнали.

- (8) У цьому контексті слід роз'яснити, що держави-члени повинні вилучити, (якщо вони ще цього не зробили), виключні та спеціальні права для забезпечення всіх електронних комунікаційних мереж, не лише для надання електронних комунікаційних послуг та повинні гарантувати право підприємств надавати такі послуги без шкоди положенням Директив 2002/19/ЄС, 2000/20/ЄС, 2002/21/ЄС та 2002/22/ЄС. Визначення електронних комунікаційних мереж повинно також означити, що державам-членам не дозволяється обмежувати право оператора встановлювати, поширювати та/або підтримувати кабельну мережу на тій підставі, що така мережа також може використовуватись для передачі радіо- або телевізійних програм. Зокрема, спеціальні та виключні права, що становлять обмеження на використання електронних комунікаційних мереж для передачі та розповсюдження телевізійних сигналів, не відповідають статті 86(1), викладаються у поєднанні із статтею 43 (права встановлення) та/або статтею 82(b) Договору ЄС, оскільки вони мають ефект дозволу домінуючому підприємству обмежити "виробництво, розвиток ринків та технічний розвиток на шкоду споживачам". Це, однак, без шкоди спеціальним правам, прийнятим державами-членами згідно із законодавством Спільноти і, зокрема, згідно з Директивою Ради 89/552/ЄЕС від 3 жовтня 1989 року⁽¹⁾ щодо координації певних положень, викладених законом, постановою або адміністративними заходами у державах-членах стосовно здійснення діяльності телевізійної передачі з внесеними змінами Директивою 97/36/ЄС Європейського Парламенту та Ради⁽²⁾, що регулюють розповсюдження аудіовізуальних програм, призначених для широкої публіки.
- (9) Відповідно до принципу пропорційності, держави-члени не повинні більше надавати електронні комунікаційні послуги та встановлювати і забезпечувати електронні комунікаційні мережі, що підлягають режимові ліцензування і режимові загального дозволу. Цього також вимагає

⁽¹⁾ ОВ L 298, 17.10.1989, С. 23.

⁽²⁾ ОВ L 202, 30.7.1997, С. 60.

Директива 2002/20/ЄС, відповідно до якої електронні комунікаційні послуги або мережі повинні бути забезпечені на основі загального дозволу, а не на основі ліцензії. Сторона, яка зазнала збитку, повинна мати право на оскарження рішення, що перешкоджає їй забезпечити електронні комунікаційні послуги або мережі у незалежному органі і в решті решт у суді або судовому органі. Це є основним принципом законодавства Спільноти, що окрема особа має право на ефективний судовий захист, якщо державні заходи порушують права, надані їй положеннями Директиви.

- (10) Органи державної влади можуть здійснювати домінуючий вплив на поведінку державних підприємств у результаті правил, які регулюють підприємство чи в результаті способу, у який класифікується володіння акціями. Тому, якщо держави-члени контролюють операторів вертикально інтегрованої мережі, які експлуатують мережі, що були встановлені відповідно до спеціальних та виключних прав, такі держави-члени повинні забезпечити недопущення потенційних порушень правил конкуренції Договору, і що такі оператори, якщо вони користуються домінуючим становищем на відповідному ринку, не допускають дискримінацію на користь своєї власної діяльності. З цього випливає, що держави-члени повинні вжити всіх заходів, необхідних для перешкодження будь-якій дискримінації між такими операторами вертикально інтегрованих мереж та їхніми конкурентами.
- (11) Ця Директива повинна також роз'яснити принцип, вилучений з Директиви Комісії 96/2/ЄС від 16 січня 1996 року, яка вносить зміни до Директиви 90/388/ЄС відносно мобільного та особистого зв'язку⁽³⁾, гарантуючи, що держави-члени не повинні надавати виключні або спеціальні права використання радіочастот та що права використання таких частот повинні бути призначені відповідно до об'єктивних, недискримінаційних та прозорих процедур. Це повинно бути без шкоди певним критеріям та процедурам, прийнятим державами-членами для надання таких прав постачальникам послуг щодо регулювання радіо- або телемовлення з метою досягнення цілей загального інтересу у відповідності із законодавством Спільноти.
- (12) Будь-яка національна програма, відповідно до Директиви 2002/22/ЄС, що служить для розподілу собівартості надання обов'язків універсального обслуговування, базується на об'єктивних, прозорих та недискримінаційних критеріях та є сумісною з принципами пропорційності і мінімального викривлення ринку. Мінімальне викривлення ринку означає, що внески повинні бути відновлені у спосіб, який у міру можливостей зводить до мінімуму вплив фінансового тягаря, що покладений на кінцевих користувачів, наприклад шляхом поширення внесків якомога ширше.
- (13) Якщо права та обов'язки, що виникають в результаті

⁽³⁾ ОВ L 20, 26.1.1996, С. 59.

міжнародних конвенцій, що встановлюють міжнародні супутникові організації, несумісні з правилами конкуренції Договору, держави-члени повинні згідно зі статтею 307 Договору ЄС вжити всіх відповідних заходів, щоб оцінити таку несумісність. Ця Директива повинна роз'яснити цей обов'язок, тому що стаття 3 Директиви 94/46/ЄС⁽¹⁾, лише вимагала від держав-членів "повідомити Комісію" про інформацію якою вони володіють щодо такої несумісності. Стаття 11 цієї Директиви повинна роз'яснити обов'язок, покладений на держав-членів, вилучати будь-які обмеження, які все ще могли б бути через такі міжнародні конвенції.

(14) Ця Директива повинна зберігати обов'язок, покладений на держав-членів Директивою 1999/64/ЄС для того, щоб забезпечити експлуатацію домінуючими постачальниками електронних комунікаційних мереж та публічно доступних телефонних послуг громадської електронної комунікаційної мережі та кабельної телевізійної мережу через окремі юридичні особи.

(15) Ця Директива повинна існувати, без шкоди обов'язкам держав-членів стосовно граничного строку, встановленого у частині В Додатку I протягом якого держави-члени повинні дотримуватись попередніх Директив.

(16) Держави-члени повинні надавати Комісії будь-яку інформацію, яка є необхідною, для демонстрації, що існуюче імплементуюче законодавство відображає роз'яснення, передбачені в цій Директиві у порівнянні з Директивами 90/388/ЄС, 94/46/ЄС, 95/51/ЄС⁽²⁾, 96/2/ЄС, 96/19/ЄС⁽³⁾ та 1999/64/ЄС.

(17) У світлі вищезазначеного, Директива 90/388/ЄС скасовується,

УХВАЛИЛА ЦЮ ДИРЕКТИВУ:

Стаття 1

Визначення

Для цілей цієї Директиви застосовуються наступні визначення:

1. "електронна комунікаційна мережа" означає системи передачі, а також, де необхідно, комутаційне обладнання або маршрутизатори та інші ресурси, що дозволяють передачу сигналів по дротах, за допомогою радіо, оптичних та інших електромагнітних засобів, включаючи мережі супутникового зв'язку, виділені мережі, (мережу з комутацією каналів та пакетів, в тому числі Інтернет) та глобальні мережі мобільного зв'язку, а також електричні кабельні системи, якщо вони використовуються з метою передачі сигналів, мережі, що використовуються для радіо- та телемовлення, а також мережі кабельного телебачення, незалежно від типу інформації, що передається;

2. "державна комунікаційна мережа" означає електронну комунікаційну мережу, що використовується повністю в основному для надання державних електронних комунікаційних послуг;

3. "електронні комунікаційні послуги" означають послуги, що зазвичай передбачені для відшкодування, які полягають

повністю або головним чином у передачі сигналів по електронних комунікаційних мережах, включаючи телекомунікаційні послуги та послуги передачі у мережах, що використовуються для трансляції, але виключають послуги, де зміст, що передається шляхом використання електронних комунікаційних мереж та послуг піддавався редагуванню; така послуга не включає інформаційні громадські послуги, як визначено у статті 1 Директиви 98/34/ЄС, які не полягають повністю або головним чином у передачі сигналів по електронних комунікаційних мережах;

4. "публічно доступні електронні комунікаційні послуги" означають електронні комунікаційні послуги, доступні громадськості;

5. "виключні права" означають права, що надаються державою-членом одному підприємству через будь-яке законодавче, регулююче або адміністративне положення, що зберігає для неї право надавати електронні комунікаційні послуги або здійснювати електронну комунікаційну діяльність у межах даної географічної зони;

6. "спеціальні права" означають права, що надаються державою-членом обмеженій кількості підприємств через будь-яке законодавче, регулююче або адміністративне положення, яке у межах даної географічної зони:

(а) визначає або обмежує до двох чи більше таких підприємств, уповноважених надавати електронні комунікаційні послуги або здійснювати електронну комунікаційну діяльність, іншу ніж відповідно до об'єктивного, пропорційного та недискримінаційного критерію, або

(б) надає підприємствам, в інший спосіб ніж відповідно до цього критерію, законні або регулятивні переваги, які не залежать від залучених сторін, та в решті решт в значній мірі зачіпають здатність будь-якого іншого підприємства надавати такі ж самі електронні комунікаційні послуги або здійснювати таку ж саму електронну комунікаційну діяльність у такій самій географічній зоні за наявності еквівалентних умов;

7. "мережа супутникового зв'язку наземної станції" означає конфігурацію двох або більше наземних станцій, які забезпечують міжмережвий обмін за допомогою супутника;

8. "мережі кабельного телебачення" означають будь-яку інфраструктуру, що базується головним чином на дротах, встановлену в основному для отримання або розповсюдження радіо- або телемовлення для громадськості.

Стаття 2

Виключні та спеціальні права для електронних комунікаційних мереж та електронних комунікаційних послуг

1. Держави-члени не надають або не зберігають діючими виключні або спеціальні права для встановлення та/або забезпечення електронних комунікаційних мереж або для надання публічно доступних електронних комунікаційних послуг.

2. Держави-члени вживають всіх заходів, необхідних для забезпечення того, що будь-яке підприємство має право надавати електронні комунікаційні послуги або встановлювати, поширювати чи забезпечувати електронні комунікаційні мережі.

⁽¹⁾ ОВ L 268, 19. 10.1994, С. 15

⁽²⁾ ОВ L 256, 26.10.1995, С. 49

⁽³⁾ ОВ L 74, 22.3.1996, С. 13

3. Держави-члени забезпечують, що обмеження не накладаються або не зберігаються щодо надання електронних комунікаційних послуг, електронних комунікаційних мереж, що встановлені постачальниками електронних комунікаційних послуг, щодо інфраструктур, що забезпечуються третіми сторонами або за допомогою розподілу мереж, інших пристроїв або сайтів без шкоди положенням Директив 2002/19/ЄС, 2002/20/ЄС, 2002/21/ЄС та 2002/22/ЄС.

4. Держави-члени забезпечують, що загальний дозвіл, що надається підприємству для надання електронних комунікаційних послуг або для встановлення та/або забезпечення електронних комунікаційних мереж, а також умов, що висувуються стосовно цих мереж, базується на об'єктивних, недискримінаційних, пропорційних та прозорих критеріях.

5. Причини надаються для будь-якого рішення, прийнятого на тих підставах, що викладені у статті 3(1) Директиви 2002/20/ЄС, що перешкоджає підприємству забезпечувати та впроваджувати електронні комунікаційні послуги або мережі.

Будь-яка сторона, яка зазнала збитку, повинна мати можливість оскаржити таке рішення до втручання органу, який є незалежним від зацікавлених сторін і, особливо, до втручання суду або судової установи.

Стаття 3

Вертикально інтегровані державні підприємства

На додаток до вимог, що викладені у статті 2(2) та без шкоди статті 14 Директиви 2002/21/ЄС, держави-члени забезпечують, що вертикально інтегровані державні підприємства, які забезпечують електронні комунікаційні мережі і які знаходяться в домінуючому становищі, не проводять дискримінацію на користь їхньої власної діяльності.

Стаття 4

Права використання частот

Без шкоди для певних критеріїв та процедур, прийнятих державами-членами для надання прав використання радіочастот постачальникам послуг щодо регулювання радіо-або телемовлення з метою досягнення цілей загального інтересу у відповідності із законодавством Спільноти:

1. Держави-члени не надають виключних або спеціальних прав використання радіочастот для надання електронних комунікаційних послуг.

2. Призначення радіочастот для електронних комунікаційних послуг базується на об'єктивних, прозорих, недискримінаційних та пропорційних критеріях.

Стаття 5

Служби каталогів

Держави-члени забезпечують, що всі виключні та/або спеціальні права відносно встановлення та забезпечення служб каталогів на їхній території, включаючи і опублікування каталогів і довідкових послуг каталогів, скасовуються.

Стаття 6

Обов'язки універсального обслуговування

1. Будь-яка національна програма відповідно до Директиви 2002/22/ЄС, що служить для розподілу собівартості

забезпечення обов'язків універсального обслуговування, базується на об'єктивних, прозорих та недискримінаційних критеріях та є сумісною з принципом пропорційності та мінімального викривлення ринку. Зокрема, якщо обов'язки універсального обслуговування накладаються повністю чи частково на державні підприємства, що надають електронні комунікаційні послуги, це береться до уваги при підрахуванні будь-яких внесків до собівартості обов'язків.

Стаття 7

Супутники

1. Держави-члени забезпечують, що будь-яка регулятивна заборона або обмеження щодо пропозиції надання обсягу сегменту простору будь-якому санкціонованому оператору мережі супутникового зв'язку наземної станції скасовуються, та дозволяють у межах своєї території будь-якому постачальнику сегменту підтвердити, що мережа супутникового зв'язку наземної станції для використання у зв'язку з сегментом космосу даного постачальника знаходиться у відповідності з опублікованими умовами доступу до такого обсягу сегменту простору.

2. Держави-члени, які є сторонами у міжнародних конвенціях, які встановлюють міжнародні супутникові організації, вживають, якщо такі умови несумісні з правилами конкуренції Договору ЄС, всіх відповідних заходів, щоб оцінити таку несумісність.

Стаття 8

Мережі кабельного телебачення

1. Кожна держава-член гарантує, що жодне підприємство, яке забезпечує державні електронні комунікаційні мережі, не експлуатує свою мережу кабельного телебачення, використовуючи таку ж саму юридичну особу, яку воно використовує для іншої своєї державної електронної комунікаційної мережі, якщо таке підприємство:

- (а) контролюється такою державою-членом або отримує користь із спеціальних прав; а також
- (б) є домінуючим на значній частині загального ринку при забезпеченні державних електронних комунікаційних мереж та публічно доступних телефонних послуг; а також
- (в) експлуатує мережу кабельного телебачення, що була встановлена відповідно до спеціальних та виключних прав у такій самій географічній зоні.

2. Термін "публічно доступні телефонні послуги" вважається синонімічним з терміном "публічні голосові телефонні послуги", про які згадано у статті 1 Директиви 1999/64/ЄС.

3. Держави-члени, які вважають, що існує достатня конкуренція у забезпеченні інфраструктури місцевої лінії зв'язку та послуг на їхній території, відповідно повідомляють про це Комісію.

Така інформація включає детальний опис структури ринку. Надана інформація є доступною будь-якій зацікавленій стороні за вимогою, із врахуванням законного інтересу підприємств у захисті їхніх комерційних таємниць.

4. Комісія вирішує протягом розумного періоду, прослухавши коментарі цих сторін чи може обов'язок юридичного відокремлення бути закінченим в даній державі-члені.

5. Комісія переглядає застосування цієї статті не пізніше 31 грудня 2004 року.

Стаття 9

Держави-члени надають Комісії не пізніше 24 липня 2003 року таку інформацію, яка дозволить Комісії підтвердити, що положення цієї Директиви були виконані.

Стаття 10

Скасування

Директива 90/388/ЄС з внесеними змінами Директивами, що перераховані у Частині А Додатку I, скасовується, набуваючи чинності з 25 липня 2003 року, без

шкоди для обов'язків держав-членів відносно граничного строку для транспозиції, що викладена у частині В Додатку II.

Стаття 11

Ця Директива набирає чинності на 20-й день з дня її опублікування в *Офіційному віснику Європейських Спільнот*.

Стаття 12

Ця Директива адресована державам-членам.

Вчинено у Брюсселі 16 вересня 2002 року.

За Комісію

Маріо MONTI

Член Комісії

ДОДАТОК I

ЧАСТИНА А

Перелік Директив, які підлягають скасуванню

Директива 90/388/ЄЕС (ОБ L 192, 24.7.1990, С. 10)

Статті 2 та 3 Директиви 94/46/ЄС (ОБ L 268, 19.1.1994, С. 15)

Директива 95/51/ЄС (ОБ L 256, 26.10.1995, С. 49)

Директива 96/2/ЄС (ОБ L 20, 26.1.1996, С. 59)

Директива 96/19/ЄС (ОБ L 74, 22.3.1996, С. 13)

Директива 1999/64/ЄС (ОБ L 175, 10.7.1999, С. 39)

ЧАСТИНА В

Дати транспозиції для вищезазначених Директив

Директива 90/388/ЄЕС: дата транспозиції: 31 грудня 1990 рік

Директиви 94/46/ЄС: дата транспозиції: 8 серпня 1995 рік

Директива 95/51/ЄС: дата транспозиції: 1 жовтня 1996 рік

Директива 96/2/ЄС: дата транспозиції: 15 листопада 1996 рік

Директива 96/19/ЄС: дата транспозиції: 11 січня 1997 рік

Директива 1999/64/ЄС: дата транспозиції: 30 квітня 2000 рік

*ДОДАТОК II***Кореляційна таблиця**

Ця Директива	Директива 90/388/ЄЕС
Стаття 1 (Визначення)	Стаття 1
Стаття 2 (вилучення виключних/спеціальних прав)	Стаття 2
Стаття 3 (вертикально інтегровані державні підприємства)	Стаття 3(a)(ii)
Стаття 4 (права використання радіочастот)	Стаття 3(b)
Стаття 5 (служби каталогів)	Стаття 4(b)
Стаття 6 (обов'язки універсальних послуг)	Стаття 4(c)
Стаття 7 (супутники)	Стаття 3 Директиви 94/46/ЄС
Стаття 8 (мережі кабельного зв'язку)	Стаття 9